

БЕКІТЕМІН

Әл-Фараби атындағы ҚазҰУ
қабылдау комиссиясының төрағасы,
Басқарма төрағасы-Ректор
Түймебаев Ж.Қ.

«» 2022 ж.

**Докторантураға түсушілер үшін
білім беру бағдарламалары тобына түсу
емтиханының бағдарламасы
D141 – Медицина**

1. Жалпы мәліметтер

1.1 Бағдарлама "Жоғары және жоғары оқу орнынан кейінгі білімнің білім беру бағдарламаларын іске асыратын білім беру ұйымдарына оқуға қабылдаудың үлгілік қағидаларын бекіту туралы" Қазақстан Республикасы Білім және ғылым министрінің 2018 жылғы 31 қазандағы № 600 бұйрығына (бұдан әрі – үлгілік қағидалар) және «Қазақстан Республикасы Білім және ғылым министрінің бұйрығына өзгеріс енгізу туралы» 2021 жылдың 5 қарашадағы № 554 бұйрығына сәйкес жасалды.

1.2 Докторантураға түсушілер білім беру бағдарламалары тобының бейіні бойынша емтихан тапсырады. Емтихан сұрақтары 3 блокқа бөлінген: 1 блок – «Қоғамдық денсаулық сақтау» пәні бойынша сұрақтар, 2 блок – «Дәлелді медицина негіздері» пәні бойынша, 3 блок – «Биостатистика» пәні бойынша.

Блоктар	Балдар
1 блок	30
2 блок	30
3 блок	40
Максималды балл	100

1.3 Қабылдау емтиханының ұзақтығы 4 сағатты құрайды.

2. Эмтиханға дайындық сұрақтары білім беру бағдарламасының бейіні бойынша.

1 блок

«Қоғамдық денсаулық және денсаулық сақтау» пәні

Тақырып. Қоғамдық денсаулық сақтау пәні. Даму тарихы, әдістері, негізгі бөлімдері. Қоғамдық денсаулық және денсаулық сақтауды анықтау, денсаулық компоненттері, қоғамдық денсаулықтың детерминанттары, денсаулық деңгейлері.

Тақырып. Денсаулықтың әлеуметтік кондициясы. Денсаулыққа әсер ететін факторлар.

Тақырып. Өмір сапасы, ауру көрсеткіші, негізгі критерийлер; Денсаулық сақтау жүйесіндегі мейірбикелердің орны мен рөлі. Медициналық көмектің сапасы туралы түсінік. Халықтың денсаулығын қорғау саласындағы мемлекеттік саясаттың негізгі қағидалары.

Тақырып. Демографияның әлеуметтік-медициналық аспектілері. Негізгі түсінік, зерттеу әдістері. Демографиялық және көші-қон көрсеткіштерін есептеу әдістері.

Тақырып. Демографиялық және көші-қон көрсеткіштерін есептеу әдістері. Халықтың табиғи қозғалысының көрсеткіштерін есептеу әдістері.

Тақырып. Халықтың аурушандығының медициналық-әлеуметтік аспектілері. Негізгі түсінік. Халықтың аурушандығын зерттеу және есептеу әдістері.

Тақырып. Денсаулықты басқару. Басқару принциптері, басқару циклдері. Азаматтардың медициналық көмекке құқықтары (Қазақстан Республикасының Конституциясы, Қазақстан Республикасының «Халық денсаулығы және денсаулық сақтау жүйесі туралы кодексі»). Денсаулық сақтаудың кадрлық ресурстарын басқару.

Тақырып. Медициналық тексеру түрлері. Олардың ұйымдастырылуы және көрсеткіштері.

Тақырып. Қазақстан Республикасының денсаулық сақтау жүйесін реформалаудың алғы шарттары. БҰДЖ енгізу кезеңдері және экономикалық мәні. Қазақстан Республикасының денсаулық сақтау жүйесін реформалаудың негізгі бағыттары.

Тақырып. Мүгедектік, халықтың физикалық дамуы. Мүгедектік көрсеткіштерін есептеу және талдау әдістемесі. Қартаю, мүгедектік және әлеуметтік-экономикалық қолайсыздық

Тақырып. Халықтың жекелеген топтарының денсаулығының медициналық-әлеуметтік аспектілері. Халықтың аурушандығын есептеу әдістері. Халық денсаулығының көрсеткіші ретінде халықтың аурушандығы. Халықтың осал топтары. Қазақстанның осал топтарына мемлекеттік қолдау.

Тақырып. Өмір салты және ең маңызды аурулардың медициналық-әлеуметтік аспектілері. Салауатты өмір салтын қалыптастырудың медициналық-әлеуметтік мәселелері.

Тақырып. Аурулардың даму қаупінің факторлары. Жүрек-қан тамырлары аурулары мысалында қауіп факторлары.

Тақырып. Табиғи апаттар мен саяси және азаматтық толқулар кезінде денсаулық сақтау қызметтерін көрсетудегі қоғамдық денсаулық сақтаудың басты рөлі.

Тақырып. Денсаулық сақтау саласындағы стандарттау. Денсаулық сақтаудағы медициналық көмектің сапасын басқару қағидалары. Медициналық ұйымдарды аккредиттеу: мақсаты, міндеттері және қағидалары.

Қолданылған әдебиеттер тізімі:

1. Қоғамдық денсаулық сақтау: оқу құралы / А.А. Ақанов, Қ.А. Төлебаев, М.А. Камалиев және басқалар – М: Мәскеу: Литерра, 2017. Лисицын Ю.П. Қоғамдық денсаулық сақтау және денсаулық сақтау: [Мәтін]; Оқулық / Ю.П. Лисицын, Г.Е. Ұлымбеков. - 3-ші басылым, аударма. Шар I. - М: GEOTAR-MEDIA, 2015.
2. В.А. Дәрігер, В.К. Юрьев. Қоғамдық денсаулық сақтау және денсаулық сақтау. 3-бас., қайта қаралған. Және доп. Оқулық – GEOTAR-Media-2014.
3. Қоғамдық денсаулық сақтау және денсаулық сақтау, денсаулық сақтау экономикасы [Мәтін]; Оқулық Т1 / Ред. Кучеренко В.З. - М.: GEOTAR-Media-2013.
4. Қоғамдық денсаулық сақтау және денсаулық сақтау: практикалық білім беруге арналған нұсқаулық: оқу құралы / В.А. Дәрігер, В.И. Лисицин, М.С. Токмачев. - 2-ші басылым, бұрынғы. және доп. - М.: ГОЕТАР-Медиа, 2018.
5. Міндетті әлеуметтік медициналық сақтандыру туралы № 405 Қазақстан Республикасының Заңы (01.01.2020 ж. өзгертулер мен толықтырулармен).
6. Скринингті ұйымдастыру ережесін бекіту туралы Қазақстан Республикасы Денсаулық сақтау министрінің 2010 жылғы 9 қыркүйектегі N 704 бұйрығы. Қазақстан Республикасының Әділет министрлігінде 2010 жылы 15 қыркүйекте N 6490 тіркелді.

2 блок

«Дәлелді медицина негіздері» пәні

Тақырып. Дәлелді медицинаға кіріспе (ДМ). Дәлелді медицина дамуының тарихы. Әлемдік даму тәжірибесі.

Тақырып. ТМД елдері мен Қазақстандағы клиникалық тәжірибеде дәлелді медицина. Дәлелдерге негізделген медицина деректер базалары, Кокран кітапханасы.

Тақырып. Клиникалық эпидемиология: анықтамасы, даму тарихы, негізгі принциптері және зерттеу әдістері. PICO принципін қолдана отырып, клиникалық мәселені тұжырымдау. Клиникалық мәселені PICO сұрағына түрлендіру

Тақырып. Ғылыми дәлелденген мәліметтер қоры. Бастапқы, орта және үшінші әдебиет. Іздеу операторлары. Медициналық пәндік айдарлар нұсқаулығы.

Тақырып. Зерттеу түрлері: обсервациялық, сипаттамалық, аналитикалық. Бақылау зерттеулерін жоспарлау. Дәлелді медицинадағы сапалық және сандық зерттеулердің әдістері.

Тақырып. Зерттеу түрлері. Эксперименттік: РТЖ.Эксперименттік зерттеулерді жоспарлау. Клиникалық мәселені тұжырымдау.

Тақырып. Жүйелі шолулар және мета-талдау. Ақпараттарды Cochrane Database of Systematic Reviews электронды базасында іздеу.

Тақырып. Дәлелді медицинадағы зерттеу иерархиясы. Дәлелдеу деңгейлері. Ғылыми дәлелденген мақаланы талдау (мета-анализ).

Тақырып. Тақырып. Интернеттен және электронды деректер базасында ақпаратты іздеу. Медициналық ақпаратқа арналған библиографиялық іздеу жүйесі: Кохран кітапханасы.

Тақырып. Дәлелді медицина деректерін интерпретациялау үшін қажет негізгі статистикалық білім. Диагностикалық зерттеулерде 2×2 кестелерді статистикалық талдау

Тақырып. Клиникалық аудит. Есеп беру. Клиникалық аудитті үлгілік жоспарлау және жүргізу. «Әлемдегі және Қазақстан Республикасындағы дәлелді медицина орталықтары»

Тақырып. Клиникалық зерттеулерді жобалаудың тұжырымдамасы. Алынған мәліметтерді тәжірибеде қолдану Дәріс материалымен және әдебиеттермен жұмыс: ғылыми мәтіндерді өңдеу, ресімдеу және түзету негіздері.

Тақырып. GLP / GMP / GCP тәжірибелер тұжырымдамасы . Мақаламен жұмыс: этикалық құндылықтар (автономияны құрметтеу, зиян келтірмеу, мейірімділік және әділеттілік)

Тақырып. Клиникалық тәжірибе нұсқаулығы (КТН). Практикада әзірлеу және енгізу принциптері. Ғылыми дәлелденген CRC дерекқорын іздеңіз. Клиникалық практикалық нұсқаулықтар. Артылықшылықтар мен кемшіліктер.

Тақырып. Клиникалық нұсқауларды бағалау. AGREE сауалнамасы арқылы клиникалық көшбасшылықты бағалау. Клиникалық тәжірибеде шешім қабылдау түрлері. ДМ-ның клиникалық эпидемиологиямен және медициналық-биологиялық статистикамен байланысы.

Қолданылған әдебиеттер тізімі.

Негізгі:

1. Дәлелді медицина. ДМ-мен қалай айналысуға болады. ДМ қалай оқыту керек: семинар: пер. ағылшын тілінен. / ред. В.В. Власов, К.И. Сайтқұлова. - М.: GEOTAR - БАҚ, 2010.

2. Дәлелді медицина негіздері. Триша Гринхалг. пер. ағылшын тілінен. / ред. акад. РАМН И.Н. Денисова, К.И. Сайтқұлова. - М.: GEOTAR - БАҚ, 2008.

3. Дәлелді медицина негіздері / Т.Гринхалч; пер. Ағылшын тілінен. ред. И.Н. Денисова, Қ.И. Сайтқұлова, В.П. Леонова. – М.: ГОЕТАР-Медиа, 2018.

4. Делельді дәрі жақсы емес. Триша Гринхалг. aud.agylsh.til. /жау. ред. Г.С. Кемелова, Т.Қ.Сағадатова, GOETAR-Media, 2018.

5. Дәлелді медициналық тәжірибе. Зурдинов А., Власов В.В. / ДДҰ аймақтық кеңсесінің қатысуымен, Бішкек, 2008.

6. Эпидемиология және зерттеу әдістері. М.Қ.Сапарбеков, Алматы, 2016.

Қосымша:

1. Медициналық ақпаратты іздеу стратегиясы. Шарттар мен интернет ресурстары. Қожабекова С.Н., Ошибаева А.Е. және т.б., Алматы, 2008.

2. Дәлелдерге негізделген медицина. Петров В.И., Недогода С.В., GOETAR-Media, 2009.

3. Дәлелді медицина негіздері. Триша Гринхалг. пер. ағылшын тілінен. / ред. акад. РАМС К.И. Сайтқұлова. - М.: GEOTAR - БАҚ, 2006.

4. Қалиева Ш.С., Минакова Н.А. Дәлелді медицина негіздері бойынша ақпараттық-дидактикалық блок. оқулық - Құралдар жинағы. – Қарағанды: ЖК «Ақнұр» баспасы, 2019 ж.

5. Ошибаева А.Е. Дәлелді медицина негіздері: оқу құралы. - Құралдар жинағы. – Алматы: «Қазақ университеті», 2018.

6. Раушанова А.М. Дәлелді медицина негіздері: оқу құралы. - Құралдар жинағы. – Алматы: «Қазақ университеті», 2019.

3 блок

«Биостатистика» пәні

Тақырып. Статистиканың пәні және әдісі. Статистика ғылымының негізгі түсініктері. Дәлелді медицинаның негізгі құрамдас жүйесі ретіндегі биостатистиканың түсінігі және рөлі.

Тақырып. Статистикалық мәліметтердің түрлері. Өлшеу таразылары. Бағалау формасы. Тарату. Жалпы және іріктеу жиынтығы. Іріктеу әдісі және оның нәтижелерін бағалау. Вариациялық қатарлардың орталық тенденциясы мен әртүрлілігінің көрсеткіштері.

Тақырып. Статистикалық мәліметтерді өңдеу құралдары.

Тақырып. Сипаттамалық статистика. Эмпирикалық мәліметтерді өңдеу, оларды жүйелеу, графиктер мен кестелер түрінде көрнекі көрсету.

Тақырып. Қателердің түрлері және зерттеудің статистикалық күші. Статистикалық критерийлер.

Тақырып. Екі немесе одан да көп топтар үшін сандық мәліметтерді талдау. Сапалық мәліметтерді талдау. Күтпеген жағдайлар кестелері. Қауымдастық шаралары. Вариация қатарлары. Орташа мәндер.

Тақырып. Сапалық айнымалыларды талдау. Фишердің нақты сынағы. Хи-квадрат сынағы. бөліктерді салыстыру үшін Z-балы.

Тақырып. Мәліметтерді талдаудың негізгі принциптері. Стратификацияланған деректерді талдау.

Тақырып. Биостатистиканың медицинадағы рөлін талқылау. Ауытқу шаралары және статистикалық үлестірім.

Тақырып. Сандық айнымалылар арасындағы байланысты өлшеу. Корреляциялық талдау. Бір факторлы регрессиялық талдау.

Тақырып. MS Excel бағдарламасының негізгі функциялары. Мәліметтер қорын құруды ұйымдастыру және логикасы. Сипаттамалық статистиканың көрсеткіштерін есептеу.

Тақырып. Параметрлік емес критерийлерді қолдану. Манн-Уитни критерийі. Вилкоксон критерийі.

Тақырып. Өмір сүру деңгейін талдау. Корреляциялық талдау. Регрессиялық талдау.

Тақырып. Деректерді болжау.

Тақырып. Жұптық регрессия: сапа талдауы. Классикалық регрессия моделі.

Қолданылған әдебиеттер тізімі.

Негізгі:

1. Петри, А. Көрнекі медициналық статистика: оқу құралы. - 2-бас., - М: GEOTAR - БАҚ, 2010.
2. Қойчубеков Б.Қ. Биостатистика: оқулық. - Эверо, 2014.
3. Қойчубеков Б.Қ. Биостатистика кіріспе курстары: оқу құралы .-Эверо, 2014.
4. Раманкулова А.А. Биостатистика. - Ақ-Нұр, 2013.

Қосымша:

1. Биостатистика мысалдар мен тапсырмалардағы: оқу-әдістемелік құрал / Б.Қ. Қойчубеков және т.б.- Алматы: Эверо, 2012.
2. Қоғамдық денсаулықты және денсаулық сақтауды зерттеу үшін статистикалық талдау әдістерін қолдану. Корр. өндеген. РАМС, профессор В.З. Кучеренко. Оқу құралы. М.: «ГЕОТАР - БАҚ», 2011.
3. Дәлелді медицина негіздерімен жалпы эпидемиология: практикалық жаттығуларға әдістемелік құрал: оқу құралы / редакциясын басқарған В.И. Покровский, Н.И. Брико. - 2-ші басылым, Аян. және қосымша – М.: ГЕОТАР-Медиа, 2017.
4. Медицина және қоғамдық денсаулық сақтаудағы ғылыми зерттеу әдістері / Элизабет Де Пой, Лаура Н. Гитлин; пер. ағылшын тілінен. Ред. В.В. Власов. – М.: ГЕОТАР-Медиа, 2017.
5. Биостатистика / В.Ф. Москаленко [және басқалары - 2017].